

The Splendour of Ajanta Caves

One of India's pinnacles of glory and the beacons, which attract thousands of local and overseas tourists each year, is Ajanta Caves. A world heritage site, it is comprised of 30 Buddhist cave-temples and monasteries cut into cliffs of a mammoth horseshoe-formed rock over Waghora River near Ajanta in Maharashtra.

The caves, which were built from the second century BC onwards, have particularly become popular and world-famous for their murals and wall paintings.

Visual art, especially sculpture, has flourished from pre-historic times but the historical tradition of Indian art really began during the

reign of Asoka in the third century. Buddhist stupas adorned with relief sculpture during this period.

Figurative sculpture at Gandhara reflected Hellenistic influence from Egypt and Syria, while the Gupta period can be considered as the "golden" period in Indian civilization with special reference to literature.

With the gradual disappearance of visual art, Islamic influence began to increase rapidly reaching its zenith under the Mughal emperors in the 17th century.

Ajanta caves are indeed a magnificent marvel of Buddhist art with paintings on the walls and ceilings of caves, depicting Jataka stories of the Buddha before his enlightenment.

The caves carved out of hard rock, showing the ingenuity of the sculptors with no more than a hammer and chisel, provided abode for Buddhist monks, pupils and scholars who flocked to the place to learn and practice the religion. The caves gradually fell into decay and disrepair with overgrown bushes and trees, and replaced humans by wild animals until they were rediscovered by a group of British soldiers in 1819.

The contours of the figures painted with rich and appropriate colours would keep the beholders spell-bound. The painting of the dying princess in the 16th cave – Sundari, the wife of Buddha's half-brother Nanda, is one of the outstanding paintings of the Ajanta Caves.

With the spread of Buddhism to other parts of the world, the classical visual art and sculpture based on the Ajanta Caves too found a similar place in Sigiriya in Sri Lanka, and Bamiyan in Afghanistan, temples and shrines in Tibet, Nepal, China and Japan.

The age-old, strong cultural and religious connections between Sri Lanka and India, enabled this particular style of visual art and sculpture of Ajanta Caves, take a steadfast hold on Sri Lanka.

Sigiriya (Lion's rock) is an ancient rock fortress and a palace with an extensive network of gardens, reservoirs and other structures built by King Kashyapa (477 – AD 495) which, after his death, was used as a

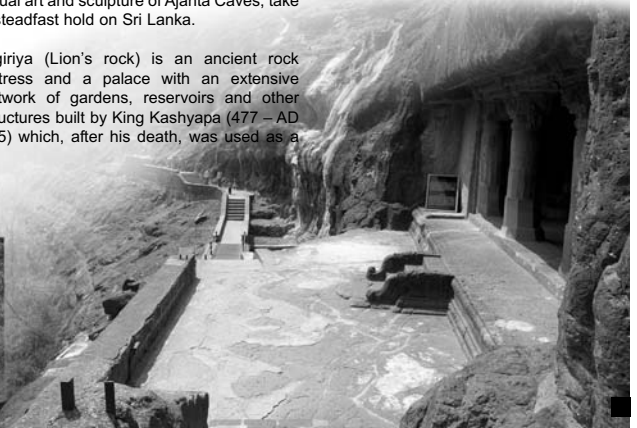

Dr. Mathu H. Liyanage

Buddhist monastery until the 14th century. The bush covered summit of Sigiriya was also rediscovered by officers of the British army.

Sigiriya – a world heritage site – is also renowned for its ancient paintings on the rock faces which are reminiscent of the Ajanta Caves.

පතිරණ මැණිකේ මුණාසිංහ

මේ උතුම් ශ්‍රී ලංකාදිවයෙහි බුදු දහම බැබළවී පිටත් උතුමන්ගේ අතරින් සුවිශේෂ බලයක් ජාම දායාදයකට මොලොවට පහල වු ගාමිණී අභය කුමරු දුටුගැමුණු නම් විය. මහා පිං බලයක් ඇති මේ දුටුගැමුණු රජු පෙර ආත්මයාදී ශ්‍රමණභාවය ලබා වාසය කරන්නේ බොහෝ ශිලාවන්ව භාවනා ආදී කුසල් දහම් වඩමිනි. මේ අතර කාලයාගේ ඇවෑමෙන් මේ උතුමා වයෝව්‍යාධිභාවයට පත්ව වාසය කරන්නේ නැවත මනුලොවට නොඑන අරමුණ වු නිවන් මගට පිවිසීම උදෙසාමය. බොහෝ වයස් ගත වු මේ තෙරනම අසපුවේම රැදී සිටින්නේ පිටත යා නොහැකි දුබලව ඉන්නේය.

මේ අතර පිංවත් විහාරමහාදේවියද නිතර පැයලට එන්නේ බණ අසන්නේ පුද පුජා කරන්නේය. දිනක් එකිනි වන්දනා පුද පුජා ගමාරව ආපසු යන්න හැරී ස්වාමීන් විනන්සේලාව නමස්කාර කරන විට පිංවත් දේවියනි ! කියා අනුමෝදනා කළේය. අනේ ස්වාමීන් විනන්ස මා පිංවත්වන්නේ කෙසේද ?

පිංවත් දුටුගැමුණු රජතුමා හෙවත් ගාමිණී අභය

මොන සම්පත් තිබුනත් මට දැරුවේත් නැයි දුකෙන් නැවෙමින් කියෙත්, එම තෙරනම මෙසේ උපදෙසක් දී ඇත. මව්, දේවියනි. නොද ඇවස්ථාවක් ඔබ තුමියට උදා වී ඇත. ඇදම දැනම ඔබ තුමිය මය ආවය කුටියෙ වැඩ

ඉන්න ඉතා වියසටපත් තෙරනම හමුවන්න. එතුමාට වැද නමස්කාර කර මෙසේ ඉල්ලීමක් කරන්න. ස්වාමිනි, බුද්ධි ශාසනය අනතුරේය. එනිසා නැවත මනුලොව උපදින්න. අපවත් වී මව් කුසට වඩින්නය. ඉල්ලීම කරන්න කිය. දේවියද එම උපදෙස අනුව එසේම ආරාධනය කළේය. බොහෝ සතුටින්මය. බැහැ දේවියනි. ඔබ තුමිය දන්නවා මා නිවනම පහු බවයි ඉල්ලීම ප්‍රතික්ෂේප කළේය. දේවිනොමෝ උපදෙස දුන් තෙරනමට විස්තරය කිය. මව්, දේවියනි, පසුබට නොවන්න. නැවත නැවත මේ ගැන ආරාධනා කරන්න උපදෙස ලැබුනි. ගැරවෙන් එය එසේ කල දේවිය උත්සාහය අත නැර එම ආරාධනයම කළේය. මෙසේ දින 2, 3 කට පසු නිවන්පහු මේ තෙරනම තම සිත වෙත අතකට හැරවීය. බුද්ධිමත් තෙරනම මෙලෙස සිතා රජ දේවිය මව් කරගෙන සියලු ධනය යොදා වෙහෙර විහාර සාදවා ලක්දිව බබලවී, එක්සේසත් කරමිනි සිතා ශාසනය බේරා ගනිමිනි සිතිය. මව්, බුද්ධි ශාසනය අනතුරේ සිතිය.

මෙසේ දින ගානකට පසු මව්, දේවියනි ! මා ඔබගේ ආරාධනය පිලිගනිමි. "බුද්ධි ශාසනය අනතුරේ වඩින්න මව් කුසට" යන තේමාව අනුව කල පිං බලයෙන්ම ඉන් දින 2 කට පසු අපවත් වු මහළු තෙරනම විහාරමහා දේවි නොමෝ මව් පදවියට පත් කරමින් එම කුස තුළ ජනිත විය. දින සති ගනන් එතුමිය පුද පුජා පෙරහරන් සතුව ප්‍රකාශ කළේය. දසමස් ඇවෑමෙන් ගාමිණී අභය නමින් මනුලොව උපත ලැබූ පිංවත්

තොරතුරු ගැන විපරම් කළේය. මැණිකේගෙන් විමසා විමසා බලේය. පවතින තත්වය තේරුම්ගෙන මෙසේ නොවිය යුතුය රට වැසියාගේ කරුණු වටහා දී සටන් ක්‍රම අංශ සටන් ආදී නොදින ඉගෙන දැක්වූ විය. වෙස් මාරුකර සතුන්ගෙන් ප්‍රවේශම් විය. කවිද මේ ගාමිණී අභය කියා විපරම් කල අයද සිටි බවයි. වයස මුහුකුරා ගිය පසු ලක් දෙරණ බුදු දහම උදෙසා සටන් කළේය. දිනමු ලබාගත් රජතුමා ඇතිකල ඒ යුගය තවම පැවත එනවා.

රජසය පැත්තක දමා කල උදර මේහෙවර බුදුදහමට සබැඳිය. ඒ කුසල බල මිනිසා නිසා මෙහි බුදුන් ලොව පහල වන ආගම භාවයේදී මෙහි බුදුන් වහන්සේට දැකුණත් සව් වන්නේයයි දැනම සඳහන්ය. මිහිදු මහ රහතන් වහන්සේ ලක්දිවට වැඩියද හමු වු දේවනපෑතිස්ස රජුට මෙසේ පවසා දහම් දෙසා ඇත. ලක් දෙරණ බබුළුවා බුදුදහම නගා සිටුවීමට වෙහෙර විහාර සාදවා ද ගැබ් සැදුවීමට බලවත් දක්ෂයෙකු ඇතිවන්නේය. රජවත්වැලි වෙහෙර ගැන සඳහන් කර ඇත. පිංවත් රජතුමනි ඔබ තුමාගේ මුහුපුරකු ඉදිරි අනාගතයේදී මේ බුද්ධි ශාසනය බබුළුවා ලක් දෙරණ ආරක්ෂා කරන්නේය. ඔහු රජ සප අත හරින්නේය. මේ ධර්ම දිපය ගොඩ නගන්නේයයි මිහිදු ශිමියන් දේවනපෑතිස්ස රජතුමාට පවසා දේශනා කර ඇත. දුටුගැමුණු රජු දේවනපෑතිස්ස රජුගේ මුහුබුරෙකු බවයි පැවරේය.

රට: ජාතිය: ආගම වෙනුවෙන් රජකම ඉවත දැමූ දුටුගැමුණු පිංවත් උතුමා කල සටනින් ජය ලබාගනි. අන්තිම සටන අවස්ථාව අතිදක්ෂ ගාමිණී අභය රජු නම "කඩොල් ඇතු" පිට නැගීමෙන් හා එළාර තෙමේ පර්වත නමැති තම ඇතුපිට නැත තෝමරය අතින් ගෙන කල සටනේදී කඩොල් ඇතුගේ දළ පහරින් මියගිය එළාර නම මඩොක්කුවට ගෙන ගෝකය පලකර පාරමිතා පුරණ උතුම් ගති නිසාය. එළාර නමින් යොහාගන් ගැබක ඔහු මිහිදුන් කර සිටිව්වනය සැදවීය.